

Kommunens eierstyring av ReMidt IKS

Skaun kommune

Eierskapskontroll

2023

EK1045

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Skaun kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2023 til oktober 2023.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 14.11.2023

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra kontrollutvalget i Skaun kommune. Vi undersøker kommunens eierstyring av ReMidt IKS. **I den overordnede problemstillingen konkluderer revisor med at kommunen i hovedsak utøver eierskapet i ReMidt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak, lovkrav og etablerte normer for god eierstyring.**

Dette bygger på konklusjonene i underproblemstillingene:

I **første underproblemstilling** konkluderer vi med at kommunestyret har vedtatt styringsdokumenter for selskapet, herunder selskapsavtale og eierskapsmelding med strategi for selskapet.

I **andre underproblemstilling** konkluderer vi med at roller, ansvar og myndighet for eierstyring er avklart.

I **tredje underproblemstilling** konkluderer vi med at kommunestyret ikke får tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring av selskapet.

I **fjerde underproblemstilling** konkluderer vi med at utvelgelse og valg av styremedlemmer er i tråd med lovkravet, men ikke i tråd med anbefalingene på alle punkter. Noen elementer er på plass: selskapets styre er valgt av representantskapet, selskapet har en valgkomite, valgkomiteen har retningslinjer og representantskapet fastsetter styrets godtgjørelse. Kommunestyret har ikke hatt en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv, noe KS anbefaler.

Revisor har følgende anbefalinger:

- Initiere en prinsipiell diskusjon i kommunestyret om styrevervgodtgjørelse
- Vurdere behovet for mer opplæring om eierstyring til de folkevalgte
- Sikre at kommunestyret får en årlig statusoppdatering om selskapet
- Etablere rutiner for dialog og informasjon mellom kommunestyret og eierrepresentant(ene)
- Signalisere til selskapet at bestemmelsen om hovedkontor bør presiseres

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling	7
1.2 Problemstillinger	7
1.3 Metode	7
1.4 Uttalelse om rapport	8
1.5 Om eierskapskontroll.....	9
1.6 Om ReMidt IKS	10
2 Styringsdokumenter.....	11
2.1 Problemstilling	11
2.2 Revisjonskriterier	11
2.3 Funn.....	11
2.3.1 Selskapsavtale.....	11
2.3.2 Eierskapsmelding.....	12
2.3.3 Revidering av styringsdokument	12
2.4 Vurdering.....	13
3 Ansvar og myndighet.....	15
3.1 Problemstilling	15
3.2 Revisjonskriterier	15
3.3 Funn.....	15
3.3.1 Eierrepresentanter	15
3.3.2 Deltakelse i representantskapsmøter	16
3.3.3 Avklaring av myndighet	16
3.4 Vurdering.....	17
4 Opplæring og informasjon	19
4.1 Problemstilling	19
4.2 Revisjonskriterier.....	19
4.3 Funn.....	19
4.3.1 Opplæring.....	19
4.3.2 Årlig statusrapport.....	20
4.3.3 Dialog mellom kommunestyret og eierrepresentant	20
4.3.4 Eiermøter	20
4.4 Vurdering.....	21
5 Valg av styre.....	23
5.1 Problemstilling	23
5.2 Revisjonskriterier	23
5.3 Funn.....	23

5.3.1	Valg av styre	23
5.3.2	Bruk av valgkomité.....	24
5.3.3	Valgkomiteens retningslinjer	25
5.3.4	Vurdering av rollekonflikter.....	25
5.3.5	Styregodtgjørelse.....	26
5.3.6	Kommunestyrets vurdering av styregodtgjørelse.....	26
5.4	Vurdering.....	26
6	Konklusjon.....	28
6.1	Anbefalinger	28
	Kilder.....	29
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	30
	Vedlegg 2 – Uttalelser	35

Tabell

Tabell 1.	Skaun kommunes deltakelse i representantskapsmøter.....	16
Tabell 2.	Potensielle rollekonflikter for styret i ReMidt	25

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Skaun kommune bestilte en eierskapskontroll i ReMidt IKS den 07.09.2022. Bestillingen er gjort med bakgrunn i Plan for eierskapskontroll 2020-2024. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 3/23.

Eierskapskontrollen skal undersøke hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon i et selskap, hvor virksomheten i selskapet undersøkes. Selskapets styre og daglig ledelse av selskapet er ikke omfattet av denne undersøkelsen. Det er likevel stilt noen spørsmål til daglig leder for å sikre et godt datagrunnlag i rapporten.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

- Utøver kommunen eierskapet i ReMidt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak, lovkrav og etablerte normer for god eierstyring?
 - Har kommunestyret vedtatt styringsdokumenter for selskapet, herunder selskapsavtale og eierskapsmelding med strategi for eierskapet?
 - Er roller, ansvar og myndighet for eierstyring avklart?
 - Får kommunestyret tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring av selskapet?
 - Skjer utvelgelse og valg av styremedlemmer i tråd med lovkrav og anbefalinger?

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRF - kontroll og revisjon i kommunenes standard for eierskapskontroll, RSK 002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Skaun kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

Intervju

Vi har gjennomført et intervju med eierrepresentanten i ReMidt, som også var ordfører i valgperioden 2019-2023. Vi har stilt spørsmål på epost til daglig leder i ReMidt, til ordfører/eierrepresentanten, til vararepresentantene (med unntak av den forrige 1. representanten som fikk fritak fra sine verv), og til valgkomiteens leder. Vi har fått svar fra en vararepresentant pr telefon, og fra daglig leder og ordfører pr epost. Valgkomiteens leder og den ene vararepresentanten har ikke besvart revisjonens henvendelser.

Dokumentgjennomgang

Vi har sett på relevante dokumenter i eierstyringa av ReMidt IKS. Det er kommunens eierskapsmelding, protokoller fra representantskap, og protokoller fra politiske saker i Skaun. De ulike dokumentene framkommer i faktadelen.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at valget av metoder for datainnsamling til sammen gjør at vi har et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne konkludere på problemstillingene. De innsamlede data gjelder for valgperioden 2019-2023. Vi har benyttet intervjuinformasjon for å få dybdekunnskap om eierstyringen av ReMidt. Vi kunne gjennomført datainnsamling fra andre kilder for å supplere informasjonen fra eierrepresentanten. Vi har vurdert at informasjonen fra kildene vi har benyttet, er tilstrekkelige til å konkludere på problemstillingene på en trygg måte. Vi har videre benyttet dokumentgjennomgang som metode for å kunne se på systematikken i eierstyringa, samt hvilke faktiske bestemmelser som foreligger.

1.4 Uttalelse om rapport

Rapporten ble sendt til ordfører og selskapet for uttalelse den 26. oktober 2023. Vi mottok svar fra selskapet 7. november 2023. Dette svaret medførte endringer i datadelen om valgkomiteens retningslinjer, noe som også førte til endringer i revisors vurdering og anbefaling. Vi mottok svar fra ordfører 14.11.2023. Dette svaret medførte ingen endringer i

datadel, vurderinger eller konklusjoner. Både selskapets og ordførers uttalelse ligger som vedlegg til denne rapporten.

1.5 Om eierskapskontroll

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon av selskapet, hvor det er selve virksomheten som undersøkes. ReMidt er organisert som et interkommunalt selskap (IKS). Grensegangen mellom en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon vil for denne selskapsformen gå mellom oppgavene som hører inn under representantskapet, og oppgaver som ligger hos selskapets styre.

Det er lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) som regulerer denne selskapsformen. Opprinnelig var selskapsformen tilrettelagt for interkommunalt samarbeid av forretningsmessig art¹, men har etter hvert fått langt større utbredelse. IKS er en organisasjonsform der prinsippene fra selskapsretten ligger til grunn, men der disse blir sett i sammenheng med prinsippene fra offentlig rett.²

Et IKS skal være regulert av en selskapsavtale, og denne skal vedtas av det enkelt kommunestyre hos deltakerne. I avtalen skal deltakerandel angis. Kommunen hefter for denne andelen av selskapets forpliktelser. Selskapet skal ha et representantskap med minst én representant fra hver deltaker. Kommunen skal utøve sin myndighet gjennom representantskapet. Styret har ansvaret for forvaltningen av selskapet, og velges av representantskapet.

¹ Ot. prp.nr.53 (1997-1998) pkt. 4.1.1.

² Kommunal- og distriktsdepartementet: *Høringsnotat om endring av IKS-loven*, 25.05.2022, side 6

1.6 Om ReMidt IKS

ReMidt IKS er et renovasjonsselskap som har ansvar for å levere tjenester til innbyggerne i eierkommunene. Tjenestene omfatter innsamling av husholdningsavfall, slam og kommunalt næringsavfall. Det framgår av selskapets hjemmeside at selskapet skal «i samarbeid med eierkommunene fremme bevisste holdninger til ressursbruk i samfunnet, gjennom å legge til rette for kildesortering, gjenbruk og materialgjenvinning av ulike typer avfall».

ReMidt IKS ble etablert 1. januar 2020. Selskapet ble etablert gjennom en sammenslåing av de tre interkommunale renovasjonsselskapene Envina, Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap og Hamos Forvaltning.

ReMidt IKS eies av til sammen 17 eierkommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet leverer tjenester til ca. 130 000 innbyggere.

STYRET

Styreleder:	Maritta B. Ohrstrand
Nestleder:	Ola Rognskog
Styremedlem:	Mona K. Pedersen
Styremedlem:	Anna T. Flatmo
Styremedlem:	Ragnar M. Opøien
Styremedlem:	Ivar K. Gangås
Styremedlem:	Jon Røstum

REPRESENTANTSKAPET 2019-2023

Leder:	Oddbjørn Bang, Orkland
Nestleder:	Kjell Neergaard, Kristiansund
Andre:	15 eierrepresentanter

2 STYRINGSdokumenter

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet styringsdokumenter:

- Har kommunestyret vedtatt styringsdokumenter for selskapet, herunder selskapsavtale og eierskapsmelding med strategi for eierskapet?

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er utledet fra kommuneloven, IKS-loven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det skal foreligge en selskapsavtale vedtatt av kommunestyret som tilfredsstillende kravene i IKS-loven.
- Kommunestyret må behandle en eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden.
- Kommunen bør jevnlig revidere styringsdokumentene som regulerer styringen av selskapet.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Funn

2.3.1 Selskapsavtale

ReMidt IKS har en selskapsavtale som er signert av alle eierne som deltar i selskapet fra 2020. Selskapsavtalen ble behandlet i kommunestyret den 20.06.2019, i sak 40/2019. Her behandlet kommunestyret etableringen av ReMidt IKS, hvor utkast til selskapsavtale var et av dokumentene denne saken omfattet. Det er ingen endringer fra dette utkastet til den signerte selskapsavtalen.

ReMidts selskapsavtale inneholder minimumskravene til selskapsavtale etter IKS-loven § 4, men det er uklart om omtalen av hovedkontor er tydelig nok. Revisor vil drøfte dette i kapittel 2.4.

2.3.2 Eierskapsmelding

Skaun kommune har en eierskapsmelding som sist ble behandlet i kommunestyrets møte 04.02.2021, sak 07/21. Eierrepresentanten opplyser at den vil behandles på nytt etter valget, høsten 2023. Kommunen behandler eierskapsmeldingen en gang i valgperioden.

Eierskapsmeldingen er delt inn i tre kapitler:

1. Beskrivelse og prinsipper, herunder om selskapsformer, styringsmuligheter, samarbeid og prinsipper for eierstyring
2. Skaun kommunes eierstrategi
3. Oversikt over Skaun kommunes eierinteresser og eierskap

I kapittel 1.4. er ulike prinsipielle sider ved offentlig eierskap presentert. Her framgår ulike motiv for å eie selskaper, men de er ikke definert til enkelte selskap.

I kapittel 3.4 finner vi ReMidt IKS. Her presenteres kommunens eierandel, økonomiske nøkkeltall, selskapets formål, andre eiere, eierrepresentant og vurderingen av kommunens eierskap i ReMidt IKS. Vurderingen er følgende:

Skaun kommune ønsker å ta en aktiv eierrolle, benytte selskapet i miljøprofilen og til å fremme et bedre miljø innen de områder hvor selskapet har mandat.

ReMidt IKS med tilhørende datterselskap og eierinteresser skal drives forretningsmessig sunt, men slik at det stadig søkes etter effektive og miljømessig gode løsninger. De gebyrbelagte tjenestene skal kontinuerlig vurderes med sikte på at foretaket utvikles gjennom økt effektivitet og optimalisering av økonomisk resultat. Bedriften må gjennom "bench-marking" kontinuerlig vurdere egen effektivitet. Tilbudet om gratis gjenvinningsstasjon i Skaun skal opprettholdes.

Skaun kommune ønsker å utvikle ReMidt IKS til også å dekke nye innsamlinger/fraksjoner. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

2.3.3 Revidering av styringsdokument

I tillegg til de ovennevnte dokumentene, har ReMidt IKS en renovasjonsforskrift som trådte i kraft 30.12.2020. Den ble sist endret 01.10.2021. Renovasjonsforskriften gjelder alle kommunene som deltar i ReMidt IKS.

Representantskapet vedtok renovasjonsforskriften 07.09.2020, i sak 07/20. Skaun kommune behandlet renovasjonsforskriften 10.12.2020, i sak 72/20.

Renovasjonsforskriften har bestemmelser for hvordan husholdningsavfallet skal kildesorteres og hvordan det skal samles inn, altså hvordan renovasjonstjenesten i eierkommunene skal utøves og hvilke krav som stilles til abonnentene. Forskriften gir bestemmelser, plikter og rettigheter knyttet til renovasjonsordningen. Den gir også bestemmelser om beregning av avfallsgebyret, klagemuligheter, konsekvenser og ikrafttredelse av forskriften.

Revisor har kontaktet selskapet og spurt om de savner politisk behandling av andre saker enn disse i Skaun kommune. Selskapet bekrefter at de ikke savner politisk behandling av noen saker.

2.4 Vurdering

Det skal foreligge en selskapsavtale som er vedtatt av kommunestyret. Selskapsavtalen tilfredsstiller kravene i IKS-loven, men det kan være hensiktsmessig å definere hovedkontoret nærmere.

Revisor mener at selskapsavtalen tilfredsstiller kravene i IKS-loven, men stiller spørsmål til om omtalen av hovedkontor er tilstrekkelig. Loven stiller krav om at selskapsavtalen skal angi «den kommune der selskapet har sitt hovedkontor». I ReMidt IKS sin selskapsavtale er dette formulert på følgende vis: «Selskapet har kontor i Kristiansund kommune, Melhus kommune og Orkland kommune, med forretningsadresse i Orkland kommune».

I lov om registrering av foretak er det sagt at Foretaksregisteret skal inneholde opplysninger om «selskapets forretningskommune og adresse». Her kan det være naturlig å tenke at forretningskommune er det samme som forretningsadresse. I forarbeidene til IKS-loven er det vist til en uttalelse fra Wikborg Rein som ikke uten videre er enig i utvalgets oppfatning om at vedtak om å flytte selskapet «forretningskontor, det vil si forretningskommune». Av tvisteloven § 4-4 er det sagt at «Virksomheter registrert i Foretaksregisteret har alminnelig verneting på det sted virksomhetens hovedkontor ifølge registreringen ligger. I lovforarbeidene er det sagt at «Hvor forretningskontoret er lokalisert, er også styrende for hvor rettsprosesser mot selskapet i utgangspunktet skal anlegges, jf. tvisteloven § 4-4 tredje ledd om selskapets alminnelige verneting. Ut fra dette skulle man tro at hovedkontor er tolket å være det samme som forretningskontor.

I forarbeidene til aksjeloven er det sagt at «Høyesterett presiserer at § 2-2 første ledd nr. 2 må ses i sammenheng med registreringsbestemmelsene, slik at de sammen dekker behovet for å komme i kontakt med selskapet. I dommen presiseres det at bestemmelsen ikke er til hinder for at selskapet har sin hovedadministrasjon i en annen kommune enn der selskapet har sitt forretningskontor. Det innebærer at selskapets administrative eller driftsmessige hovedkontor

kan flyttes uten at beslutningen treffes etter reglene om vedtektsendring i § 5-18, det vil si uten beslutning med kvalifisert flertall på generalforsamlingen.

Begrepsbruken har også vært oppe i en styresak i Helse Nord. Her sies det at «Hovedkontor betyr foretakets forretningsadresse og administrerende direktørs arbeidssted».

Ut ifra dette tolker revisor at å navngi hovedkontoret har en rettslig betydning, nemlig hvor rettsprosesser mot et selskap som utgangspunkt skal anlegges. Det er derfor et poeng at dette kommer tydelig frem. Om forretningsadresse er det samme som hovedkontor ser ut til å kunne tolkes begge veier, og det trenger ikke nødvendigvis være det samme. Det kan derfor være et poeng å presisere hvor selskapets hovedkontor ligger, og ha en tydelig begrepsbruk knyttet til dette.

Kommunestyret har behandlet en eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav, med ett unntak, i løpet av valgperioden. Eierskapsmeldingen inneholder ikke informasjon om hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap.

Det bør framgå tydelig av eierskapsmeldingen hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap. I noen tilfeller kan kommunens formål med eierskapet være det samme som selskapets eget formål. Revisor registrerer at eierskapsmeldingen inneholder en eierstrategi for ReMidt IKS, noe som er positivt. Dette gir tydelige føringer til eierrepresentanten.

Kommunen har jevnlig revidert styringsdokumentene som regulerer styringen av selskapet.

Kommunen har nylig behandlet selskapsavtalen, og har behandlet renovasjonsforskrift innen rimelig tid. Det foreligger en plan om å behandle eierskapsmeldingen etter valget høsten 2023. KS anbefaler at deler av denne eller en statusoppdatering for selskapene skjer årlig.

3 ANSVAR OG MYNDIGHET

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet ansvar og myndighet:

- Er roller, ansvar og myndighet for eierstyring avklart?

3.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er utledet fra IKS-loven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunestyret skal oppnevne medlem og varamedlem til selskapets representantskap for fire år.
- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.
- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i selskapets representantskapsmøter.
- Eierrepresentantens myndighet bør være avklart av kommunestyret

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Funn

3.3.1 Eierrepresentanter

Ordfører Gunn I. Stokke er valgt som eierrepresentant til ReMidt IKS. Det ble valgt to vararepresentanter for henne, i rekkefølge: Varaordfører Bjørn Hammer og Siri Grøttjord. Representantene ble valgt i kommunestyrets møte 17.10.2019, i sak 80/19. Bjørn Hammer ba om fritak fra politiske verv fra 08.11.2022, og Siri Grøttjord ble varaordfører fra og med kommunestyrets møte 13.12.2022. I samme møte ble det valgt nye representanter i stedet for Bjørn Hammer, og dette medførte endringer i vararepresentantene i ReMidt IKS. Fra og med 13.12.2022, sak 75/22 var følgende vararepresentanter til ReMidt IKS: 1. vara Siri Grøttjord og 2. vara Jørgen Høyem.

Representantene Grøttjord og Hammer har begge hatt rollen som varaordfører i inneværende periode. Grøttjord har vært en del av formannskapet i hele perioden. Høyem er vararepresentant til formannskapet og har sittet i kommunestyret hele valgperioden.

3.3.2 Deltakelse i representantskapsmøter

Under er en tabell som viser representantskapsmøtene i valgperioden 2019-2020, og hvilken representant som har møtt på vegne av Skaun kommune.

Tabell 1. Skaun kommunes deltakelse i representantskapsmøter

Representantskapsmøte	Eierrepresentant	Vararepresentant
16.12.2019	Møtt	
25.05.2020	Møtt	
07.09.2020		1. vara Hammer
09.11.2020	Møtt	
10.05.2021		1. vara Hammer
21.06.2021		2. vara Grøttjord
08.11.2021	Møtt	
25.04.2022		1. vara Hammer
07.11.2022	Møtt	
24.04.2023		1. vara Grøttjord

Kilde: Protokoller fra representantskapsmøter

3.3.3 Avklaring av myndighet

Eierrepresentantene er valgt av kommunestyret. Eierskapsmeldingen har en eierstrategi som legger føringer for hvordan eierrepresentanten bør agere i ReMidt sitt representantskap.

Kommunestyret (som er eier av selskapet) og eierrepresentanten, (som har delegert myndighet fra kommunestyret til å representere kommunen i selskapets eierfora), bør ha rutiner som skal bidra til å sikre dialog, myndighet og informasjon mellom disse.

Dersom eierrepresentantene skal ha mulighet til å få behandlet innkallinger eller spesielle saker politisk, er de avhengige av å få innkallingen fra selskapet i rett tid. Revisor har spurt selskapet om rutiner for utsending av innkalling og sakspapirer. Daglig leder forteller at innkallinger og sakspapirer til representantskap sendes ut fire uker før møtet, i tråd med IKS-lovens krav. Innkalling og sakspapirer sendes til representantskapets medlemmer og til kommunens postmottak, sammen med kommunens kontrollutvalgssekretariat.

Eierrepresentanten opplever at kommunen får innkallinga i god nok tid til å informere kommunestyret/formannskapet om sakspapirene. Hvis det er spesielle saker, tas det opp i dialog med formannskapet først for å få føringer til møtet. Når det ikke er noe spesielle saker tas ikke dette opp i forkant. Ifølge eierrepresentanten ligger innkallinger og protokoller som referatsak til kommunestyret og det kan stilles spørsmål ved behov. Revisor tok en stikkprøve av innkallinger og protokoller som referatsaker. I 2021 ser vi at kommunestyret har fått to innkallinger og to protokoller fra generalforsamling i ReMidt, samt innkalling og protokoll til ReMidt Næring AS. Av referatsakene er det også en del andre innkallinger og protokoller til selskaper kommunen eier.

Det ble stilt spørsmål om justering av gebyrstørrelse i kommunestyret. Eierrepresentanten tok med seg dette innspillet til representantskapet. Hun opplever at det ikke har vært noen kampsaker i selskapet, og selskapet svarer ut kommunens spørsmål i tilstrekkelig grad. Det er få spørsmål i kommunestyret om ReMidt, ifølge eierrepresentanten.

Den ene vararepresentanten forteller at hun har praksis for å snakke med ordfører i forkant og etterkant av møter. Dersom det er spesielle saker, avklares disse med ordfører. Dette er en uformell praksis. Ordfører kan bestemme at sakene skal behandles i kommunestyret før representantskapsmøtet. Representanten har ikke deltatt i representantskapsmøter hvor saken har blitt behandlet i kommunestyret i forkant.

3.4 Vurdering

Kommunestyret har oppnevnt medlem og varamedlemmer til selskapets representantskap for fire år, i tråd med lov og selskapsavtale.

Skaun kommune har oppnevnt to varamedlemmer i rekkefølge. Dette er i tråd med selskapsavtalen til ReMidt. Da varaordfører fikk innvilget fritak fra sine verv, valgte kommunestyret nye vararepresentanter til ReMidt IKS.

Kommunestyret har oppnevnt sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.

Det er ordfører, varaordfører og et kommunestyremedlem som er valgt som eierrepresentanter og vararepresentanter. Revisor vurderer at dette er sentrale folkevalgte. Det er en fordel at de som er eierrepresentanter, har en nær tilknytning til kommunestyret. Dette for å kunne legge til rette for dialog mellom kommunestyret som eier, og den valgte eierrepresentanten.

Eierstyringen utøves gjennom deltakelse i selskapets representantskapsmøter.

Skaun kommune har vært representert i alle representantskapsmøter i inneværende valgperiode, enten med eierrepresentant eller en av vararepresentantene.

Eierrepresentantens myndighet er avklart av kommunestyret.

Vi ser at kommunestyret har valgt eierrepresentanten, og at det ligger føringer i eierskapsmeldinga. Kommunen har praksis for å legge ut innkallinger og protokoller som referatsaker, og ordfører tar opp «spesielle» saker med kommunestyret. Det kan være en sårbarhet i hva man definerer som en spesiell sak og ikke. Videre er det usikkert hvor aktivt kommunestyrets holdninger til innkallinger og protokoller er, når det behandles som referatsaker. Likevel er dokumentene tilgjengelige for interesserte representanter, noe som legger til rette for at de kan ha en dialog med eierrepresentanten om selskapene.

4 OPPLÆRING OG INFORMASJON

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet opplæring og informasjon:

- Får kommunestyret tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring av selskapet?

4.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er utledet fra IKS-loven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det bør gjennomføres obligatorisk opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.
- Kommunestyret bør få en årlig rapport om status i selskapet.
- Det bør være etablert rutiner som sikrer dialogen mellom eier og eierrepresentant.
- Det bør gjennomføres jevnlig eiermøter mellom selskapet og eierne.
- Innkallingen til representantskapsmøter skal skje med minst fire ukers varsel, og inneholde en saksliste.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Funn

4.3.1 Opplæring

Kommunestyret har fått opplæring om eierskap gjennom KS' Folkevalgtopplæring etter valget i 2019. Eierrepresentanten forteller at det ikke har vært noe opplæring utover dette. Vararepresentanten har også mottatt KS Folkevalgtopplæring, og kan ikke huske noen spesifikk opplæring som eierrepresentant eller opplæring tilknyttet det enkelte selskap. Eierrepresentanten opplever at kommunestyret er opptatt av sine eierskap. Det er to strategisamlinger pr år i kommunestyret, og det er anledning til å løfte opp kommunens eierskap også i disse møtene. Eierrepresentanten opplever at kommunestyret har tilstrekkelig kunnskap til å stille riktige spørsmål om eierskap. Vararepresentanten forteller at etter valget er det mange nye som skal innta roller, og det ville vært hensiktsmessig med et system som sikrer god nok opplæring til kommunestyremedlemmene også om eierstyring. Behovet for opplæring avhenger av erfaring og kompetanse.

4.3.2 Årlig statusrapport

Selskapet forteller at ReMidt IKS ved daglig leder har vært i Skaun kommune i perioden, for å presentere selskapet. Dette var initiert av kommunen den 10.12.2020, og ble gjennomført på Teams grunnet pandemien.

Selskapet har orientert kommunestyret om eksempelvis ny sorteringsprosedyre i fire dunker hjemme. Da ble det gitt informasjon om sortering og gebyr til renovasjonstjenesten. Det ble stilt spørsmål om påslaget på gebyret for hus og hytter renovasjon var høyt. Det ble gitt informasjon fra selskapet om dette som var tilstrekkelig for kommunestyret, forteller ordfører.

Eierskapsmeldingen behandles ikke årlig. Revisor har ikke sett at andre saker fra selskapene enn innkallinger og protokoller behandles som referatsaker.

4.3.3 Dialog mellom kommunestyret og eierrepresentant

Kommunestyret (som er eier av selskapet) og eierrepresentanten, (som har delegert myndighet fra kommunestyret til å representere kommunen i selskapets eierfora), bør ha rutiner som skal bidra til å sikre dialog, myndighet og informasjon mellom disse.

Som nevnt i kapittel 3.3.3. er det noe dialog mellom kommunestyret og eierrepresentanten. Hvis det er spesielle saker, tas det opp i dialog med formannskapet først for å få føringer til møtet. Når det ikke er noe spesielle saker tas ikke dette opp i forkant. Innkallinger og protokoller ligger som referatsaker til kommunestyret og det kan stilles spørsmål ved behov.

4.3.4 Eiermøter

Eierrepresentanten forteller at det gjennomføres eiermøter for å orientere om selskapets status og utvikling, samt dialog og innspill rundt eierkommunenes eierstrategi for ReMidt IKS. Daglig leder i ReMidt IKS forteller at det gjennomføres eiermøter to ganger årlig. Dette vurderes som tilstrekkelig og er avtalt i samarbeidsavtalen. Det kan gjennomføres flere eiermøter etter behov. Revisor har sett eksempel på innkalling til eiermøte, som er sendt ut fra ReMidt. Dagsordenet for møtet inneholdt blant annet orientering om endring i IKS-loven og om eierstyring, og drøftinger rundt innsamling og utvikling av tjenestetilbud.

Eierrepresentanten opplever at ReMidt har fanget opp signaler fra eierne på gebyr, og forholder seg til disse. Selskapet oppleves som ambisiøst.

Revisor har spurt ReMidt om Skaun kommunes representant har stilt spørsmål til selskapet om kommunens eierstyring. Daglig leder i ReMidt IKS bekrefter at Skaun kommune har bidratt aktivt i eiermøter og representantskap. Kommunikasjonen mellom selskapet og kommunen oppleves av daglig leder som god.

4.4 Vurdering

Det gjennomføres obligatorisk opplæring av folkevalgte og eierrepresentanter, men det er uklart om det er gitt tilstrekkelig opplæring om eierstyring.

Politikere og eierrepresentanter bør få tilstrekkelig opplæring om eierstyring for å sikre at de stiller de riktige spørsmålene til selskapet og er satt i stand til å styre selskapet på en god måte. Revisor vurderer at det er uklart om opplæringen er tilstrekkelig, siden informantene gir litt ulik informasjon og det er uklart om det har vært noe konkret opplæring om eierstyring.

Kommunestyret får ikke noen årlig rapport om status i selskapet.

KS anbefaler at kommunestyret årlig får en rapport om status i selskapet. Dette kan gjøres på flere måter. Noen velger å oppdatere deler av eierskapsmeldingen årlig, andre behandler selskapenes årsmeldinger og årsregnskap politisk.

Det er ikke etablert formelle rutiner som sikrer dialogen mellom eier og eierrepresentant.

Eierrepresentanten og vararepresentant har etablert en praksis som til en viss grad bidrar til å sikre dialog mellom eier (kommunestyret) og eierrepresentanten, gjennom å behandle innkallinger og protokoller som referatsak, og at ordfører diskuterer spesielle saker med formannskapet. Det kan være hensiktsmessig å formalisere denne praksisen, samt vurdere om kommunestyret eller et utvalg skal ta en mer aktiv rolle i å følge med på eierstyringa og være en sparringspartner for eierrepresentanten.

Det gjennomføres jevnlige Eiermøter mellom selskapet og eierne.

Eiermøter bidrar til å sikre god kunnskap om og dialog med selskapet. Eiermøter er en uformell arena hvor det ikke skal treffes vedtak, men eier og selskap har gjensidig informasjonsutveksling og forventningsavklaringer.

Innkallingen til representantskapsmøter skjer med minst fire ukers varsel, og inneholder en saksliste.

Fire ukers varsel skal gjøre at eierrepresentantene skal ha mulighet til å rekke å behandle innkallingen politisk. I Skaun gjennomføres dette kun for spesielle saker, og det er opp til eierrepresentanten å definere hva som er spesielt. Det ville vært hensiktsmessig å ha en forutsigbar praksis for hvordan dette skal gjennomføres. I noen kommuner orienterer ordfører om aktuelle møter som kommer, og har med innkallingen og protokoll fra møter som referatsaker det orienteres muntlig om. På denne måten kan kommunestyret få mulighet til å gi innspill til saker, og eventuelt gi føringer til eierrepresentanten sin.

5 VALG AV STYRE

5.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet valg av styre:

- Skjer utvelgelse og valg av styremedlemmer i tråd med lovkrav og anbefalinger?

5.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er utledet fra IKS-loven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Selskapets styre skal velges av representantskapet.
- Selskapsavtalen bør ha en bestemmelse om bruk av valgkomité.
- Valgkomitéen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.
- Mulige rollekonflikter ved valg av styre bør vurderes.
- Representantskapet fastsetter styregodtgjørelse.
- Kommunestyret bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

5.3 Funn

5.3.1 Valg av styre

I Brønnøysundregistrene er det registrert endringer i styret på følgende tidspunkt (etter 20.01.2020, da foretaksnavnet, deltakere og vedtektsdato ble endret):

- 16.04.2020
- 24.09.2022

I Brønnøysundregistrene er følgende styremedlemmer registrert, pr. 12.09.2023:

Verv	Navn	Valg i representantskapsmøte
Styreleder	Maritta Boxaspen Ohrstrand	25.04.2022
Nestleder	Ola Rognskog	25.04.2022
Styremedlem	Ivar Konrad Gangås	16.12.2019
Styremedlem	Jon Røstum	25.04.2022
Styremedlem	Anna Therese Flatmo	16.12.2019
Styremedlem	Ragnar Martin Opøien	Ansattrepresentant
Styremedlem	Mona Kristin Pedersen	Ansattrepresentant
Varamedlem	Lilly Gunn Nyheim	25.04.2022
Varamedlem	Frank Jøran Brevik	25.04.2022
Varamedlem	Anna Lovisa Melland	16.12.2019
Varamedlem	Rolf Magne Farstad	Ansattrepresentant
Varamedlem	Linn Stamnes Stokke	Ansattrepresentant

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller og Brønnøysundregisteret

5.3.2 Bruk av valgkomité

ReMidts selskapsavtale § 11 har en bestemmelse om valgkomite. Det står at valgkomiteen skal bestå av tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Videre at:

«Komiteen innstiller til representantskapet ved valg til styret og klagenemnda. Komiteen foreslår også overfor representantskapet godtgjørelse til valgte medlemmer, altså representantskapsleder, styret, valgkomite og klagenemnd.»

Eierrepresentanten forteller at det har hendt at valgkomiteens leder ringer henne og andre deltakere i IKS-et ved valg av styremedlemmer. Det diskuteres innspill til styremedlemmer og ulik kompetanse fra eierne. Der gis det også tilbakemeldinger hvis noe ikke fungerer.

Eierrepresentanten opplever at styret fungerer godt og har kompetanse som selskapet har behov for. Styret informerer eierne og er til for eierne, mener eierrepresentanten.

5.3.3 Valgkomiteens retningslinjer

Selskapet opplyser at det ble fastsatt retningslinjer for valgkomiteens arbeid i det konstituerende representantskapsmøtet i 2019 (sak 3/19).

I retningslinjene står det at valgkomiteens mandat er å innstille overfor representantskapet i saker som angår styrets sammensetning og deres vilkår. Ved valg av styremedlemmer skal selskapets behov for kompetanse vektlegges. Med kompetanse menes både formel, politisk og erfaringsbasert kompetanse. Nødvendig lokalkunnskap skal tilstrebes.

Det går fram av protokollen fra valget av styremedlemmer 24.05.2022, at følgende momenter ble vektlagt av valgkomiteen:

- Selskapets kompetansebehov
- Lovens krav til kjønnsfordeling
- Kontinuitet

5.3.4 Vurdering av rollekonflikter

Revisor har sendt spørsmål til valgkomiteens leder, men har ikke mottatt svar på denne henvendelsen. Revisor vil derfor se nærmere på hvem som sitter i styret, og se om de har noen potensielle rollekonflikter.

Tabell 2. Potensielle rollekonflikter for styret i ReMidt

Verv i ReMidt	Navn	Andre relevante verv
Styreleder	Maritta B. Ohrstrand	
Nestleder	Ola Rognskog	Varaordfører i Heim kommune
Styremedlem	Mona Kristin Pedersen	Ansattrepresentant
Styremedlem	Anna Therese Flatmo	Formannskapet og kommunestyret i Midtre Gauldal kommune. Vara til mindretallsleder, og mindretallsleder er vara til representantskapet i ReMidt.
Styremedlem	Ragnar Martin Opøien	Ansattrepresentant

Styremedlem	Ivar Konrad Gangås	
Styremedlem	Jon Røstum	

Kilde: kommunenes hjemmesider, www.proff.no og www.soliditet.no

5.3.5 Styregodtgjørelse

I representantskapets møte 25.04.2022 ble valgkomiteens forslag til reglement for godtgjørelse godkjent. Det samme skjedde 30.04.2023 i sak 04/23.

5.3.6 Kommunestyrets vurdering av styregodtgjørelse

Eierrepresentanten opplyser at kommunestyret ikke har hatt en prinsipiell diskusjon om styregodtgjørelse som en del av eierstyringen, men at det kan være aktuelt å ta opp dette i kommende valgperiode.

5.4 Vurdering

Selskapets styre er valgt av representantskapet.

Dette er i tråd med IKS-loven.

Selskapsavtalen har en bestemmelse om bruk av valgkomité.

Dette er i tråd med KS' anbefaling.

Valgkomitéen har retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.

Dette er i tråd med KS' anbefaling.

Det er mulige rollekonflikter hos noen av medlemmene i styret, som gjør at man må ha fokus på rolleforståelse og habilitetsvurderinger. Dette er knyttet til nytt valg og nye roller

etter kommunevalget 2023. Revisor har ikke kjennskap til hvordan valgkomiteen vurderer mulige rollekonflikter.

Da vi ikke har mottatt svar fra valgkomiteens leder om deres praksis, kan vi heller ikke vurdere praksisen. Gjennomgangen av andre verv for styrets medlemmer viser at det er noen av de som har roller i sine hjemkommuner. Det er ikke ulovlig å ha styreverv i et kommunalt selskap samtidig som man sitter i kommunestyret eller er varaordfører, men de må få sin habilitet vurdert i politiske saker vedrørende ReMidt. Det skaper også potensielt uklare linjer mellom eier og styret, dersom styret består av politikere og eier er representert ved politikere. Man risikerer også at de samme personene som har vedtatt kommunens eierstrategi, skal representere selskapet de har vedtatt strategien for.

Representantskapet fastsetter styrets godtgjørelse.

Dette er i tråd med bestemmelsen i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper.

Kommunestyret har ikke hatt en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv.

Dette er ikke i tråd med anbefalingen fra KS. Diskusjonen kan skje i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmeldingen, og bør danne grunnlaget for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

6 KONKLUSJON

I den overordnede problemstillingen konkluderer revisor med at kommunen i hovedsak utøver eierskapet i ReMidt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak, lovkrav og etablerte normer for god eierstyring.

Dette bygger på konklusjonene i underproblemstillingene:

- Revisor konkluderer med at kommunestyret har vedtatt styringsdokumenter for selskapet, herunder selskapsavtale og eierskapsmelding med strategi for selskapet.
- Revisor konkluderer med at roller, ansvar og myndighet for eierstyring er avklart.
- Revisor konkluderer med at kommunestyret ikke får tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring av selskapet.
- Revisor konkluderer med at utvelgelse og valg av styremedlemmer er i tråd med lovkravet, men ikke i tråd med alle anbefalingene. Denne konklusjonen bygger på at noen elementer er på plass: selskapets styre er valgt av representantskapet, selskapet har en valgkomite, valgkomiteen har retningslinjer og representantskapet fastsetter styrets godtgjørelse. Kommunestyret har ikke hatt en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv, noe KS anbefaler.

6.1 Anbefalinger

Revisor anbefaler eierrepresentanten å:

- Initiere en prinsipiell diskusjon i kommunestyret om styrevervgodtgjørelse
- Vurdere behovet for mer opplæring om eierstyring til de folkevalgte
- Sikre at kommunestyret får en årlig statusoppdatering om selskapet
- Etablere rutiner for dialog og informasjon mellom kommunestyret og eierrepresentant(ene)
- Signalisere til selskapet at bestemmelsen om hovedkontor bør presiseres

KILDER

Brønnøysundregistrene (2023). www.brreg.no

Dun & Bradstreet, Creditpro (2023). www.soliditet.no

Kommunal- og distriktsdepartementet (2022). *Høyring – endringer i lov om interkommunale selskaper mv.*» Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoyring-endringer-i-lov-om-interkommunale-selskaper-mv/id2914452/>

Kristiansund kommune, 2023. Hentet fra: www.kristiansund.kommune.no

KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll* (2020). Hentet fra: <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven). LOV-1999-01-29-6

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). LOV-2018-06-22-83.

Lov om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven). LOV-2005-06-17-90

Lov om registrering av foretak (foretaksregisterloven). LOV-1985-06-21-78

Melhus kommune, 2023. Hentet fra: www.melhus.kommune.no

Midtre Gauldal kommune, 2023. Hentet fra: www.mgk.no

NKRF, *Standard for eierskapskontroll RSK 002*, 2020. Hentet fra: https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_002_Standard_for_eierskapskontroll_200812.pdf

Ot. Prp. Nr. 53 (1997-1998). *Om lov om interkommunale selskaper og lov om endringer i kommuneloven m m (kommunalt og fylkeskommunalt foretak)*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-53-1997-98-/id159051/?ch=1>

Proff.no (2023). www.proff.no

ReMidt IKS (2023). www.remidt.no

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheten eller tjenesten skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god eierstyring setter grenser for hvor mye kommunen som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapets virksomhet. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene styringssystemene gir til å utøve eierstyring.

Revisjonskriteriene for eierskapskontroll er utledet fra kommuneloven, IKS-loven og KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. KS sine anbefalinger er ikke obligatoriske, men er uttrykk for god praksis for kommunal eierstyring. De er dermed relevante kriterier å vurdere kommunens praksis mot.

Eierens styringsdokumenter

For interkommunale selskaper sier IKS-loven at det skal opprettes en selskapsavtale. Kommunestyret i de deltakende kommunene skal selv vedta avtalen. Selskapsavtalen skal som minimum angi følgende:

1. Selskapets foretaksnavn
2. Angivelse av deltakerne
3. Selskapets formål
4. Den kommunen der selskapet har sitt hovedkontor
5. Antall styremedlemmer
6. Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet
7. Den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsdel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen
8. Antall medlemmer i representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner

9. Annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen

Endringer av minimumsbestemmelsene i selskapsavtalen skal vedtas av deltakernes kommunestyre. Andre endringer vedtas av representantskapet med minst to tredjedels flertall. Deltakerne i et interkommunalt selskap hefter ubegrenset for deltakerandelen av selskapets forpliktelser, med mindre noe annet går frem av selskapsavtalen.

Kommunelovens kapittel 26 har bestemmelser om eierstyring. Det er et lovkrav at kommunen minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding, og denne skal vedtas av kommunestyret selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde³:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale og fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheter nevnt i bokstav b.

KS-anbefaling nummer fem sier at kommunen bør revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig. Selskapsavtalen og eierskapsmeldingen er eksempler på styringsdokumenter. KS anbefaler at strategi- og styringsdokumenter fra eierne, som alle selskapene må forholde seg til, revideres med jevne mellomrom. Dette kan eksempelvis dreie seg om miljøpolicy, åpenhetsprofil eller mål om lokale utviklingstiltak. Slike dokumenter er ikke lovfestet, men kan være en del av eierstyringen.

Dette gir følgende kriterier:

- Det skal foreligge en selskapsavtale vedtatt av kommunestyret som tilfredsstiller kravene i IKS-loven.
- Kommunestyret må behandle en eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden.
- Kommunen bør jevnlig revidere styringsdokumentene som regulerer styringen av selskapet.

³ Kommunelovens § 26-1, 2. ledd.

Ansvar og myndighet

Ifølge IKS-lovens § 6 skal samtlige deltakere være representert med minst én representant oppnevnt av kommunestyret i vedkommende kommune. Det skal oppnevnes minst like mange varamedlemmer som medlemmer. Medlemmer av representantskap i et interkommunalt selskap er valgt av kommunestyret etter kommunelovens regler, og i motsetning til aksjeloven, kan ikke andre møte etter fullmakt. Det bør derfor oppnevnes et tilstrekkelig antall varamedlemmer, slik at det ikke oppstår tilfeller der en eierkommune ikke er representert. Dersom det ikke er bestemt noe annet i selskapsavtalen, er valgperioden fire år.

KS-anbefaling nummer sju sier at det bør etableres forutsigbare kommunikasjonslinjer mellom kommunestyret og eierorganet, og at dette bør forankres i eierskapsmeldingen. Når eierrepresentanten er en sentral folkevalgt, vil det bidra til å forenkle saksbehandlingen. I den samme anbefalingen presenteres det at eierstyringen skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Samhandlingen mellom kommunestyret og eierorganet er ikke lovregulert. I anbefalingen står det: «Av forarbeidene til IKS-loven går det fram at representantskapsmedlemmene representerer sine respektive kommuner eller fylkeskommuner i selskapsforholdet, og at vedkommende kommune eller fylkeskommune har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet.».

Deltakerne i et interkommunalt selskap utøver sin myndighet gjennom selskapets representantskap. Det betyr at deltakerne ikke har noen rett til å gi instruksjoner til selskapet utenom representantskapsmøtene.

Dette gir følgende kriterier:

- Kommunestyret skal oppnevne medlem og varamedlem til selskapets representantskap for fire år.
- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.
- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i selskapets representantskapsmøter.
- Eierrepresentantens myndighet bør være avklart av kommunestyret

Opplæring og informasjon

KS-anbefaling nummer tre sier at kommunene bør sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. KS poengterer betydningen av at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i

omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for de selskapene som eies. Det er også viktig at folkevalgte får innsikt i de ulike rollene som folkevalgt, eierrepresentant eller styremedlem.

KS-anbefaling nummer fire handler om at kommunestyret årlig bør få en rapport om status i selskapene. Det betyr at man ikke nødvendigvis trenger å behandle hele eierskapsmeldingen med prinsipper og formål, men kan behandle den delen som omhandler status i selskapene.

Eiermøter er ikke lovregulert, og er bare en uformell arena hvor det ikke treffes vedtak. KS sine anbefaling nummer seks er at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Eiermøter er møte mellom representanter fra eierne, styrer og daglig leder.

Innkallingen til representantskapets møter skal ifølge IKS-lovens § 8 skje med minst fire ukers varsel, og innkallingen skal inneholde en saksliste. Innkallingsfristen tar hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker. Av forarbeidene til IKS-loven fremgår det at medlemmer i representantskapet representerer sine respektive kommuner i selskapsforholdet, og at vedkommende kommune har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet.

- Det bør gjennomføres obligatorisk opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.
- Kommunestyret bør få en årlig rapport om status i selskapet.
- Det bør være etablert rutiner som sikrer dialogen mellom eier og eierrepresentant.
- Det bør gjennomføres jevnlige eiermøter mellom selskapet og eierne.
- Innkallingen til representantskapsmøter skal skje med minst fire ukers varsel, og inneholde en saksliste.

Sammensetning og valg av styre

Ifølge IKS-loven skal selskapet skal ha et styre på minst tre medlemmer. Dersom de ansatte skal velge styremedlem etter loven, skal styret ha minst fem medlemmer. Med unntak for ansattrepresentant, skal styret velges av representantskapet. Med mindre noe annet er fastsatt i selskapsavtalen, er det representantskapet som velger styreleder og nestleder. Kjønnnsbalanse er et lovkrav.

KS sin anbefaling nummer ti sier at ved valg av styrer til kommunalt eide selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomitéen sammensettes slik at den reflekterer eierandelene. I tillegg anbefales det at det utarbeides retningslinjer for valgkomitéens arbeid, at komitéen har en dialog med styret før forslag fremmes, og at valgkomitéen begrunner sine forslag.

KS-anbefaling nummer ni sier at eier bør sørge for god sammensetning og kompetanse i styret. Gjennom selskapets eierorgan bør eier sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset selskapets formål og virksomhet. Spørsmålet om habilitet bør også vurderes, og det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. Kompetansebehovet kan ta utgangspunkt i selskapets formål, langsiktige strategier for selskapet, og situasjonsbestemte forhold de nærmeste årene. Det bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.

KS-anbefaling nummer 15 handler om rutiner for vurdering og handtering av habilitet. Forvaltningsloven fastslår at en person er inhabil når han er styremedlem i et selskap som er part i saken. Dersom folkevalgte eller ansatte i kommunen skal velges til styremedlemmer, bør man vurdere hvor ofte vedkommende bli inhabil. Dersom dette kan skje ofte, bør det vurderes om det blir uhensiktsmessig å velge denne personen til styremedlem.

Ifølge § 2 i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper skal representantskapet fastsette godtgjøringen til styremedlemmene i selskapet. KS-anbefaling nr. 16 handler om at kommunestyret bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Godtgjøringen bør reflektere styrets økonomiske og strafferettslige ansvar, kompetansebehov, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Dette gir følgende kriterier:

- Selskapets styre skal velges av representantskapet.
- Selskapsavtalen bør ha en bestemmelse om bruk av valgkomité.
- Valgkomitéen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.
- Mulige rollekonflikter ved valg av styre bør vurderes.
- Representantskapet fastsetter styregodtgjørelse.
- Kommunestyret bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv.

VEDLEGG 2 – UTTALELSER

SV: Eierskapskontroll i Skaun: Uttalelse

Bård Sugustad <bard.sugustad@rer>
Til Sunniva Tusvik Sæter

↩ Svar

↩ Svar til alle

→ Videre send

tir. 07.11.2023 12:28

KR-sak 03-19 Vedlegg 1 - Retningslinjer for valgkomiteen i ReMidt IKS.pdf
126 KB

Hei

Vi har sett gjennom rapporten og ser at punkt 5.3.3 Valgkomiteen retningslinjer, er noe feilaktig framstilt

Det er egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid, se Konstituerende rep.skap sak 03-19 og vedlegg

Ellers intet å bemerke

Vennlig hilsen

Bård Olav Sugustad
Adm.dir.

(+47) 924 23 348
bard.sugustad@remidt.no
www.remidt.no

Re: Eierskapskontroll: Rapport til uttalelse

Gunn Iversen Stokke <Gunn.Iversen.Stc

Til Sunniva Tusvik Sæter

Du svarte på meldingen 14.11.2023 10:48.

tir. 14.11.2023 10:48

Alt var ok

Med hilsen

Gunn I. Stokke

Ordfører Skaun kommune

Postboks 74, 7358 Børse

Tlf.: [72 86 72 00](tel:72867200) (sentralbord)

Mob.: [41501606](tel:41501606)

E-post: gunn.stokke@skaun.kommune.no

Vi gjør oppmerksom på at journalpliktig e-post registreres i vårt sakssystem.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no